

דברי פרידה של מרדכי משרה רעייתו
על-יד הקבר

=====

מסורת היא בישראל לקדש את החיים ולהצדיק את
הדין. ליד כל קבר רענן מכריזים: יתגדל ויתקדש
שמיא רבא; אולם יש שהלב ממאן, לא נכנע לצידוק-
הדין הזה, מוחה, קובל מרה, ומזדעק מקרבו ה"למה"!!

אשאל נא הפעם גם אני: למה וייל מה הגיעו לה,
לישרת-דרך זו, כל הסבל והיסורים, שהיו מנת חלקה?
הלא כל חייה - החל מימי נעוריה, עוד שם בעיירתה
הרוסית בגולה הסובייטית, כשנכבלה ונכלאה בבית-
האסורים בעוון נאמנותה לציון ומסירותה לדרכה
שהובילה אותה לארץ ישראל; והמשך בצמידותה לערכי
העבודה והעמל, וכל מעגלותיה כאן בארץ נעו באמונתה
ללא סייג בדרכי הצדק וחברות שבין אדם לחברו - ולמה,
אם כן, השיגוה דווקא אותה, יסורים נוראים אלה,
שהיינו עדים להם וחסרי-אונים כלפיהם בימיה האחרונים?

בפינו אין מלים ואין מענה. וכי מה נוכל עוד
להוסיף לדברי הזעקה והמחאה של גדול הסובלים מימי
קדם, המעונה במכאובים, הוא איוב רב-היסורים?...